

Gårdsnavn: Kongsrud **Gnr/bnr:** gnr. 3013, bnr. 1.

Koordinat: Ø: 624261, N: 6584632, 22 EU89-UTM Sone 32

Synbarhet: Dårlig gjenfinnbar i terreng

Foto Erling Skivdal 07.05.2009

Kulturminneregistrering

KMtype: Annet kulturminne, Annet kulturminne,

Tilstand: Tapt

Verneverdi: Ikke evaluert verneverdi

Vern: ,

Beskrivelse:

Beskrivelse: Dette har vært en elveplass med en mangslungen historie. Det har stått sag på Kongsrudtangen (kilde: Gunda Lunde). Tidspunktet er ukjent, men det kan ha vært så langt tilbake i tid som på 1600-tallet. Ved befaringen er det kun en markert renne som indikerer sagbruksdriften. Renna må ha vært vesentlig dypere enn det som framgår nå (2009), ettersom den på de siste 50-60 årene er blitt påtakelig grunnere (kilde: Synnøve Lunde Karlsen).

Det har også vært kvernhus på Kongsrud, men det er ikke kjent om den har ligget på Kongsrudtangen. Ifølge Olav Spydevolds bygdebok for Varteig, som kom ut i 1956, skal det i 1723 ha vært 15 kverner i

Lok. nr. 1053262 Kongsrudtangen forts:

Varteig, hvorav den ene lå på Kongsrud.

Det var også skjenkestue og boplass på Kongsrudtangen. I Varteig Historielags årstidsskrift Inga for 2008 står det:

På grunn av kommunikasjonsforholdene var elva i tidligere tider den primære ferdselsåre – med båt på sommerstid og med hest når isen var trygg på vinteren.

Trafikken på Glomma ga også grunnlag for flere skjenkestuer og hvilesteder. Så også på Kongsrud. I en rettsprotokoll fra 1650-årene omtales ølstua på Kongsrud. Bakgrunnen var at flere personer var blitt stevnet for retten fordi de hadde sittet og drukket i høymessetiden. Det skjedde nok også at folk kom innom skjenkestua på vei til eller fra kirken for å slukke tørsten og kanskje også høre nytt.

Ølstua på Kongsrudtangen var altså primært tiltenkt elvefarende folk.

Vi kjenner ikke mange av beboerne på Kongsrudtangen ved navn. Vi vet imidlertid at Ole Amundsen, født i 1619 skal ha bodd her. Han eide i sin tid Kongsrud, og hadde også eierinteresser i gårder på Tune-siden. Ole Amundsen bodde i 1664 på Nøtterøy, og hadde da – i alle fall for en tid – forlatt Varteig.

I 1680 kjenner vi til en kvinnelig oppsitter på plassen. Berte Kongsrudtangen stevnet nemlig da Anne Furuholmen for vold. Det heter seg i rettsdokumentet at Berte om morgenen dagen før tyvende dag jul hadde gått til Anne for ”at laane Ild”. Der hadde hun blitt temmelig hårdhendt mottatt, og Anne hadde ikke unnsatt seg for å slå henne i fjeset med ”sin Neffue, at blodet hender aff Nessen udløb”.

Tilhørende enkeltminner (0):

Litteratur